

**ZEMGALES APGABALTIESAS DARBĪBAS
ATTISTĪBAS KONCEPCIJA**

Zemgales apgabaltiesas
priekšsēdētāja kandidāts:

Zemgales apgabaltiesas
tiesnese, Civillietu tiesas
kolēģijas priekšsēdētāja
Marianna Terjuhana

Jelgava 2021

Zemgales apgabaltiesas darbības attīstība

Latvijas tiesu sistēmas attīstības mērķi ir tiesiskas, efektīvas, kvalitatīvas un sabiedrības vajadzībām atbilstošas aizskarto tiesisko attiecību noregulēšana, tiesu varas pamatvērtību nostiprināšana, tiesas pieejamību sabiedrībai nodrošināšana.

Zemgales apgabaltiesas attīstības mērķi ir saskanīgi Latvijas tiesu sistēmas attīstības mērķiem.

Zemgales apgabaltiesas tiesas stratēģiskā vadība ir veicama, ņemot vērā tiesu politikas prioritātes, kas ir efektīva un kvalitatīva tiesu sistēmas darbība.

Īstenojot tiesas stratēģisko vadību, ir nepieciešams:

Sekmēt ārpustiesas strīdu izmantošanas metodi un veicināt konflikta atrisināšanu vienošanās procesā, lai mazinātu tiesas slodzi. Mērķa sasniegšanai tiesnešiem jāveic meditācijas procesa norises un pušu tiesību izskaidrošana tajā, lai lietas dalībniekiem kļūtu saprotamas mediācijas procesa priekšrocības. Atbalstīt Mediācijas dienu rīkošanu Zemgales apgabalī, kā arī citus ar mediācijas popularizēšanu saistītos pasākumus.

Veicināt lietu izskatīšanas termiņu samazināšanu, jo lietu izskatīšanas termiņš ir viens no būtiskiem efektīvas tiesu sistēmas kritērijiem. Šādam nolūkam nepārtraukti veikt lietu izskatīšanas termiņu monitoringu.

Efektīvi izmantot tiesas resursus. Veicināt informācijas tehnoloģiju plašāku izmantošanu tiesas ikdienas darbā, nosūtot tiesas pavēstes, nolēmumus un citus tiesas dokumentus elektroniski. Veicināt darbinieku prasmes informācijas tehnoloģiju izmantošanā, organizējot apmācības sadarbībā ar Tiesu administrāciju un pieredzes apmaiņas pasākumus darbinieku starpā. Organizēt tiesas sēdes attālinātajā režīmā, izmantojot Microsoft Teams platformu.

Nodrošināt kvalitatīvu komunikāciju ar masu saziņas līdzekļiem, lai stiprinātu sabiedrības uzticību tiesu sistēmai. Izskaidrot tiesas nolēmumus lietās, kurām pievērsta pastiprināta sabiedrības uzmanība. Zemgales apgabalī ir izmantojama divu veidu komunikācija:

- rakstiska komunikācija, kad informācija masu saziņas līdzekļiem tiek sniegta sadarbībā ar Tiesu administrācijas Tiesu iestāžu sabiedrisko attiecību speciālistu, iepriekš sagatavojot to rakstiski;
- tiesnešu tieša komunikācija ar žurnālistiem vai tiesas priekšsēdētāja komunikācija ar žurnālistiem gadījumos, ka šāda komunikācijas nepieciešamība ir objektīvi pamatota ar sabiedrības uzmanības augstu pakāpi.

Kvalitatīvas komunikācijas nodrošināšanai nepieciešams sekot Tiesu sistēmas komunikācijas stratēģijas attīstībai (2020.gadā tā tika aktualizēta).

Veicināt vienveidīgas tiesu prakses veidošanu Zemgales apgabaltiesā un Zemgales rajona tiesā, jo vienveidīga tiesas prakse ir viens no faktoriem, kas stiprina sabiedrības uzticību tiesas sistēmai. Šādam nolūkam organizēt apspriedi ar Civillietu tiesas kolēģijas un Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētājiem, iesaistot nepieciešamības gadījumā arī Zemgales rajona tiesas priekšsēdētāju, reizi gadā organizēt sanāksmes ar Zemgales rajona tiesas tiesnešiem. Identificējot problemjautājumus, kas būtu risināmi nekavējoties, reaģēt operatīvi un iniciēt sapulces organizēšanu.

Veicināt vienveidīgas tiesas prakses veidošanu tiesu sistēmā kopumā, sadarbojoties ar citu apgabaltiesu priekšsēdētājiem. Motivēt Civillietu tiesas kolēģijas un Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājus veikt līdzīgu sadarbību ar kolēģiem no citām apgabaltiesām.

Nodrošināt apmeklētāju pieņemšanu. Ņemot vērā darba īpatnības Covid-19 pandēmijas apstākļos, izmantot apmeklētāju pieņemšanai Microsoft Teams platformu.

Ātri un objektīvi izskatīt sūdzības par tiesnešu un tiesas darbinieku rīcību.

Apzināt iespējamus riska faktoros interešu konfliktu jomā un nepieļaut interešu konflikta veidošanos.

Veicināt apgabaltiesas komandas saliedēšanu, kas pozitīvi ietekmēs darba kvalitāti kopumā. Ņemot vērā, ka Zemgales apgabaltiesas komanda

ir sadalīta divās daļās - Zemgales apgabaltiesas pamatnamā Jelgavā un Aizkraukles tiesu namā, tās saliedēšana palīdzēs efektīvāk identificēt problēmas un risināt tās.

Tiesas tiesnešu vadība

Tiesas tiesnešu vadība nodrošināma, izmantojot ciešu sadarbību ar kolēģijas priekšsēdētājiem – Civillietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāju un Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāju. Katras kolēģijas darba vadību nodrošina tās vadītājs, savukārt tiesas priekšsēdētājs īsteno vadību, uzraugot kolēģijas vadītāju darbību un ar saviem padomiem veicinot viņu funkciju izpildi.

Tiesneši strādā profesionāli, neatkarīgi, objektīvi un koleģiāli.

Gan Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesneši, gan Civillietu tiesu kolēģijas tiesneši ir ieinteresēti kvalifikācijas paaugstināšanas un pieredzes apmaiņā, kā arī ieinteresēti dalīties ar pieredzi un iegūtajām zināšanās ar pirmās instances tiesas tiesnešiem.

Nepieciešama nepārtraukta tiesnešu kvalifikācijas paaugstināšana dažādās tiesību jomās, ņemot vērā, ka Zemgales apgabaltiesas tiesnešu skaits nepieļauj iespēju noteikt specializāciju kādā lietu kategorijā.

Tiesnešu kompetence tiek efektīvi izmantota lietu izskatīšanā, atslogojot tiesnešus no pienākumiem, kas nav saistīti ar lietas izskatīšanu. Vienlaicīgi tiesneši piedalās jebkuru tiesai svarīgu jautājumu izlemšanā.

Tiesneši motivē tiesnešu palīgus papildināt zināšanas un sekmē tiesnešu palīgu profesionālo attīstību.

Nosakot tiesnešu slodzi, jāņem vērā tiesnešu iesaisti pašpārvaldes institūciju darbībā. Pašlaik Zemgales apgabaltiesas tiesneši aktīvi darbojas tiesnešu pašpārvaldes institūcijās, proti, Zemgales apgabaltiesas tiesnese D.Skrauple ir Tiesnešu ētikas komisijas priekšsēdētāja, tiesnesis J.Siliņš – Tieslietu padomes loceklis, tiesnese I.Preisa – Tiesnešu disciplinārkolēģijas locekle, tiesnese M.Terjuhana - Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas locekle. Ņemot vērā, ka dalība tiesnešu pašpārvaldes institūcijās ir darbietilpīgs process, uzskatu, izvērtējams jautājums, vai tiesnešiem, kuri aktīvi darbojas pašpārvaldē, darba slodze

pie lietu sadales ir saglabājam pilnā apjomā, vai samazināma. Tādējādi tiesas priekšsēdētājs no savas puses var stiprināt tiesnešu pašpārvaldes institūciju kapacitāti.

Tiesas personāla administratīvā vadība

Tiesas personāla vadība tiek saistīta ar tiesas administratīvo vadību, atslogojot tiesnešus no darba, kas nav saistīts ar lietu izskatīšanu.

Tiesas kanceleja efektīvi nodrošina atbalstu tiesnešu darba pienākumu izpildei labākajā kvalitātē, sniedz priekšlikumus tiesas darba organizācijai, nodrošina tiesas darbinieku darba kvalitāti un uzrauga to; organizē tiesas sēžu sekretāru un kancelejas darbu tiesas funkciju izpildei.

Tiesas personāls, tāpat kā tiesas tiesneši, veic savus pienākumus divos tiesu namos – pamatnamā Jelgavā un Aizkraukles tiesu namā, kas ģeogrāfiski atrodas tālu viens no otra (113 km). Šis apstāklis apgrūtina tiesas priekšsēdētāja vadības funkciju īstenošanu un vienlaicīgi stiprina Aizkraukles tiesu nama vadītāja lomu personāla vadības jautājumos. Pašlaik Aizkraukles tiesu nama vadītājs ir Zemgales apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieks, Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētājs V.Sprudzāns. Faktiski tiesas personāla vadība Aizkraukles tiesu namā tiek nodrošināta pastarpināti, jo tieši Aizkraukles nama vadītājs uz vietas kontrolē darba disciplīnas ievērošanu, pirmais reaģē uz pārkāpumiem un veicina pozitīva mikroklimate veidošanu. Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesas personāla vadības jautājumos tiesas priekšsēdētājam ir nepieciešama cieša ikdienas sadarbība ar Aizkraukles tiesu nama vadītāju.

Uzskatu, ka tiesas priekšsēdētāja lomas stiprināšanai abu namu administratīvajā vadīšanā, tiesas priekšsēdētājam dažas dienas mēnesī jāveic darba pienākumi Aizkraukles tiesu namā (uz vietas), ierīkojot šādam nolūkam tur darbavietu.

Zemgales apgabaltsesā nav raksturīga bieža darbinieku kadru mainība. (Līdzīga situācija ir citās apgabaltsesās reģionos, un tā ir saistīta ar ierobežotām nodarbinātības iespējām ārpus Rīgas). Tiesas darbinieki ir uzticīgi komandas locekļi, lojāli savai darbavietai, piedalās tiesas funkciju nodrošināšanā.

Lielāka tiesas darbinieku daļa ir motivēta pilnīgākai darba pienākumu apguvei un profesionālai izaugsmei.

Tiesas noteikto uzdevumu izpildei tiesas priekšsēdētājam ir uzdevums atbilstoši lietderībai noteikt katra darbinieka darbavietu tiesā, nepieciešamības gadījumā pārvietot darbinieku darbavietas, ja tas ir saistīts ar darbinieka motivācijas paaugstināšanu vai mikroklimata jautājumiem.

Darba pieredze rāda, ka jautājumā par darbinieku izvietojumu tiesas priekšsēdētājam nepieciešams konsultēties ar kolēģijas priekšsēdētājiem un citiem tiesnešiem, jo pastāv iespēja, ka tiesneši, veicot darbinieku ikgadējo novērtēšanu, identificē problēmjautājumus, kurus var atrisināt, mainot darbinieka darbavietas izvietojumu.

Tiesas priekšsēdētāja uzdevums ir atbalstīt darbinieku tālākizglītības apgūšanā un profesionālās izaugsmei. Ņemot vērā kadru nemainību, darbinieku mācības ir īpaši lietderīgas, jo iegūtās zināšanās darbinieki ilgtermiņā izmantos savā darbavietā Zemgales apgabaltiesā.

Gadījumā, ja izveidosies vakances, jauni darbinieki ir aicināmi, izsludinot konkursus.

Tiesas darbinieku novērtēšanas procesā konstatēju, ka vecākās paaudzes darbinieki izjūt diskomfortu, kas saistīts ar nepieciešamību Covid-19 pandēmijas apstākļos apgūt jaunas iemaņas lietu izskatīšanas nodrošināšanai attālinātajā režīmā, izmantojot Microsoft Teams platformu. Tiesas priekšsēdētāja uzdevums sadarbībā ar kolēģijas priekšsēdētājiem ir motivēt visus darbiniekus apgūt jaunas iemaņas, nodrošinot viņiem atbalstu no darbiniekiem, kuriem ir prasmes šo rīku lietošanā.

Tiesas darba kvalitātes nodrošināšana

Ir nepieciešams turpināt veikt darbības tiesas darba kvalitātes nodrošināšanai, proti:

- Tiesnešu profesionālo jautājumu risināt kolēģiju sapulcēs, kas organizējamās, izmantojot videokonferenci vai Microsoft Teams platformu. Civillietu tiesas kolēģijas un Krimināllietu tiesas

kolēģijas tiesnešu sapulču sasaukšanas biežumu nosaka katras kolēģijas vadītājs.

Ņemot vērā ikdienas novērojumus, uzskatu, ka Krimināllietu tiesas kolēģijas vadītājam biežāk jāizmanto iespēju sasaukt kolēģijas tiesnešu sapulces, lai nodrošinātu visiem tiesnešiem (gan pamatnoma tiesnešiem, gan Aizkraukles tiesu nama tiesnešiem) apspriedi aktuālajos jautājumos. Savukārt aktuālo jautājumu identificēšana nav iespējama bez regulāras komunikācijas. Pretējā gadījumā ir apgrūtināta vienveidīgas tiesu prakses veidošana viena apgabala ietvaros.

- Pirmās instances tiesas tiesnešu darba monitorings un atsauksmju par tiesnešu darbu sagatavošana sistēmas pilnveidošana.
- Turpināt atcelto nolēmumu analīzi, identificējot katra tiesneša sagatavoto nolēmumu problemātiku.
- Turpināt tiesas prakses vienādošanu, identificējot jautājumus, kas atkārtojas tiesas praksē, un apspriežot tos sanāksmēs.
- Veikt lietu izskatīšanas termiņu monitoringu.

Zemgales apgabaltiesas tiesnese
Civillietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāja

M.Terjuhana

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu